

מקדשי תיראו

פרשיות קדושים - אמור • תשפ"ב | עלון מס' 32

שויתי ה' לנגדי.... הלכות והנהגות בהכ"נ

הנהגות בבית הכנסת

ריצה

אסור לרוץ בבית הכנסת, אלא ילך באימה (משנ"ב סי' צ"ט ס"ק מ"א).

וגם מי שקורין אותו לעלות לתורה ילך בזריזות אבל לא ירוץ משום כבוד בהכ"נ וכבוד הציבור (משנ"ב סי' קמ"א ס"ק כ"ה).

בשו"ע (סי' ז) כתב, יכול לרוק בו¹ ובלבד שישפפנו ברגליו או שיהיה שם גמי שאם ירוק לתוכו לא יהא נראה. וטעם ההיתר מבואר בגמ' כיון שאין אדם מקפיד על זה בביתו, וכתב בשעה"צ דלפי"ז יש לעיין לאותם האנשים העשירים דמקפידים בביתם על הרקיקה א"כ גם בבהכ"נ ובהמ"ד יהיה אסור להם לרוק.

ובספר משנת יוסף (סי' כ"ו אות ב') כתב דפשוט דבזמנו שהרצפה מרוצפת ורוב האנשים מקפידים בביתם שלא לרוק על הרצפה, אסור לרוק בבהכ"נ מדינא אף למי שאין מקפיד על זה בביתו.²

הפחה

הנמצא בבית הכנסת והוצרך להפיח, אינו מחויב לעצור עצמו או לצאת לחוץ, דהוי כאנוס לאחר שנצרך לזה¹. אבל שלא במקום הצורך יש להמנע מלהפיח בבית הכנסת², ובפרט בסמוך לארון הקודש³.

כמו כן נראה שיש להמנע מהפצת שאר ריחות לא נעימים כגון ע"י הסרת נעלים מרגלים המזיעות.

נשיקה

אסור לנשק בניו הקטנים בבית הכנסת, כדי לקבוע בליבו שאין אהבה כאהבת המקום¹ (רמ"א סי' צ"ח ס"א).

¹ אמנם המשנ"ב הביא דהאר"י היה נוהג מריקה ממידת חסידות.
² בדרכי משה (סי' צ"ז סק"ב) הביא בשם האו"ז דאף שלא בשעת התפלה אסור לרוק לפניו או לימינו רק לאחריו או לשמאלו (ונראה דכוונתו שם כשהוא בבית הכנסת). ועיין בתהלה לדוד שם שכתב דלא ראה למי שהביא דבריו.

³ וכע"ז מציינו בשו"ת הרשב"ש (סי' רפ"ה) לענין מה שנהגו במקומו שלא ליכנס לבהכ"נ במגעלים, שכתב שם ח"ל, ואין הדבר תלוי במה שעושה האדם בביתו אלא במה שמקפידין בני האדם, שאם הוא מזוהם בביתו ונכנס בסנדליו אין ראוי לזהם בית אלהינו.

¹ מקור חיים לבעל החוות יאיר סוף ס"ג. ועיי"ש שהוכיח כן מדברשו חז"ל (ברכות כ"ג ע"א) את הפסוק 'שמור רגליך כאשר תלך אל בית האלהים' (קהלת ד, יז) רק על השעה שעומד בתפלה, ולא בכל הזמן שנמצא בבית ה'. אמנם סיים שם, דנהי שאינו מחויב אפילו לעצור הפחה בבהכ"נ דמקרי אנוס שנצרך לה, מ"מ לישון אסור דדרך הישן בכך, והוי השינה כמביא עצמו לידי הפחה.

² עיין בדרכי משה (סי' תרי"ט אות י"א) בשם המהר"ל הדנערים שממלאים כריסים בסעודת ערב יום הכיפורים לא יישנו בלילה בבהכ"נ מן יבואו לידי נפיחה. וע"ע לעיל בשם המקור חיים. (משכנותיך ישראל)

יראת הרוממות פנינים נפלאים בחומרת קדושת בהכ"נ

"באיזה טענה יבוא?"

בעמדינו אחר ימי הפסח שעברו עלינו לטובה, עלינו להתבונן באחד הניסים הגדולים המצוינים באותו לילה מאיר וקדוש, בו אכלו ישראל את פסחיהם בשיר והלל להשי"ת, הלילה בו לקו מצרים בבכוריהם, אמר משה לפרעה שכאשר ימותו כל בכורות מצרים ותהיה צעקה גדולה, אף שבעת כזאת טבע הכלבים לנבות, מ"מ נס גדול יהיה - "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו". מהו השכר שקבלו הכלבים שהתאפקו באותה שעה, להם ולצאצאיהם לדורות אמרה תורה "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכוך אותו" ופירש רש"י: למדך הכתוב שאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה שנאמר ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו אמר הקב"ה תנו לו שכרו.

ידועה השאלה, במכת הצפרדע אמר משה לפרעה שיכנסו הצפרדעים גם לתנורים הלוהטים, חז"ל אומרים שצפרדעים אלו שקדשו שם שמיים לא נשרפו ונשארו בחיים. בחשבון פשוט - הצפרדעים שקיימו מצוות ה' ונכנסו לאש, מה היה שכרם? נשארו לחיות! אולם לכמה זמן נותרו בחיים? לאותה מידת זמן של תוחלת החיים של הצפרדע עלי אדמות, ואילו הכלבים שבט"ה התאפקו לילה אחת מלנבות, קבלו שכר של קבלת מזונות, להם ולבניהם אחריהם.

אמרו צדיקים, ללמדך שלהתאפק ולהשאיר את הפה סגור בשעה שדחוף ובווער לפותחו, קשה אף יותר מלהיכנס אל כבשן האש, לכן שכרם של הכלבים מרובה.

חז"ל הק' מספרים (בבא בתרא ת. ת) רבי פתח את אוצרותיו לפרנס את הציבור בשני בצורת, והכריז שיכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה, אבל עמי הארץ אל יכנסו, אין הוא מוכן לפרנס אותם, היות והוא סבר שאין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ. דחק רבי יונתן בן עמרם ונכנס, אמר לו רבי פרנסני, שאל אותו רבי האם למד משהו בתורה, ענה לו רבי יונתן שלא, אמר לו רבינו הקדוש אם כן באיזה זכות אתה מבקש שאפרנסך, ענה רבי יונתן בן עמרם 'פרנסני ככלב וכעורב', שמע רבי את דבריו ופרנס אותו.

בספר בן יהוידע מבאר שר' יונתן בן עמרם רמז לרבינו הקדוש שהכלבים בשביל שעשו טובה לישראל ביציאתם ממצרים שלא נבחו, ניתן להם שכר שמשליכים אליהם את הטרפות, גם עמי ארצות אף על פי שאינם ראויים, ראוי שיפרנסם, בשביל שמגיע מהם טובה לישראל בקבלת התפילות, כמו שאמרו רז"ל (כריתות ו' ע"ב) כל תפלה שאין בה ממושעי ישראל אינה מקובלת, שהוא בדוגמת החלבנה שריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני הקטורת. אולם אמרו צדיקים, כל זמן שעדיין עומדים לפחות בדרגת הכלב המתאפק ועוצרים את התאוה המושכת לפתוח את הפה, ניצבת טענה זו - 'פרנסני ככלב', היות שלכל הפחות

<<<<<<<<

"העלון נועד לחזק את ענין קדושת בהכ"נ אנא אל תקרא אותו בשעת התפילה וקריאת התורה"

אינו גרוע מכלב, אך מה יאמר זה שאינו עוצר וסותם את פיו בשעה שעומדים דברים על לשונו, באיזו טענה יבוא...? ביותר יש להסב את תשומת הלב בשעת התפילה בו מבקשים על הפרנסה ועל כל מילוי מחסורו של האדם הגשמיים והרוחניים, אם כעת אינו עוצר את עצמו מלפתוח את הפה, מה נאמר ומה נדבר...נלמד מזה מדה טובה מרובה,

קל וחומר בכפל כפליים, אם בעל החי שכל התאפקותו הייתה בדרך ניסית ובכוח עליון, קבל שכר מרובה לדורות, על אחת כמה וכמה האדם בעל בחירה, מה מרובה שכרו, ובפרט כשמתאפקים וסוגרים את הפה כדי לקדש שם שמיים, נמשיך ונוריד עבורנו שפע רב מן השמיים ברוחניות ובגשמיות, לנו ולצאצאינו לדורות עולם. (שומרי משמרת הקודש - חזון נחום)

ועל נבלאותיך

סיפורי ישועות בזכות שמירת קדושת בהכ"נ

הרואה את הנולד

כתושב ב"ב, התארחתי בירושלים אצל קרובי משפחה. והתפללתי בשבת קודש בבעלזא, שם ראיתי מודעות ענק על האיסור החמור לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, וכן על הסגולות הרבות של מי ששומר פיו ולשונו שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה, מיד, ללא היסוס קיבלתי על עצמי להיזהר בנושא ביתר שאת. יומיים לאחר מכן, התעוררתי בבהלה בשעה 3:30 לפנות בוקר, שמשעה לא בסדר, ושמשעה נורא קורה, דבר שלא קרה לי מעולם, קמתי לבדוק שהכל בסדר וכשנכנסתי למטבח גיליתי לתדהמתי שהצינור הגמיש של הגז מהכיריים של פסח, ברח החוצה מהברז הראשי, והגז דולף בזרם חזק וממלא את כל חלל הדירה בגז רעיל ומסוכן, שזה סכנת חיים מיידית, לי ולכל אחד עשר ילדיי שיחי, מיד סגרתי את ברז הגז ואווררתי את הדירה, איני רוצה לחשוב מה היה קורה באם לא הייתי מתעורר סתם בלי סיבה, לראות מה קרה. אני תולה את הנס הגדול בזכות הקבלה שקיבלתי על עצמי שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה שזה מבטל את כל הגזירות.

כל הישועות

בשנה שעברה בעלותי לציון המצוינת של קודש הקדשים, כ"ק מן מהר"א מבעלזא זי"ע, א, ביום הילולא בכ"א אב, להתפלל, ולבקש על הכלל ועל הפרט, ובפרט שהייתי צריך ישועות גדולות, בבריאות, בפרנסה, ובנחת.

החלטתי, שגם אני אעשה נחת רוח למרן זי"ע, וקיבלתי על עצמי, שלא לדבר כלל בשעת התפילה מאדון עולם ועד אדון עולם. כפי שציווה מרן זי"ע, להרה"ר ר' שלום פויגל ז"ל, להכריז בשמו בשטיבל של בעלזא בירושלים עיה"ק שלא לדבר מאדון עולם ועד אדון עולם. ובה"ה כל מה שביקשתי בציון הק' 'התקיים לטובה ולברכה.

הפרנסה - בה"ה השתפרה פלאים, עד כדי כך שאני מצליח לחסוך כל חודש סכום נכבד, לנישואי ילדי.

והבריאות - כעשרים שנה סבלתי מבעיה כרונית מסוימת שכללה אישפוזים, ובדיקות פנימיות לא קלות, והכל פשוט נעלם ב"ה, והבראתי כליל באופן פלאי, עד כדי כך שגם הרופא שטיפל בי כל השנים, נדהם לראות איך שהכל נעלם. וכשנפרד ממני בפעם האחרונה שהלכתי אליו לביקור, שאל אותי בפליאה, מהו המעשה הטוב שעשית, שבזכות זה הבראת לחלוטין?!

וכן הנחת מכל יוצאי חלצי, התחלתי לראות הצלחה ונחת באופן מדהים, כאשר ילדיי התקשו מאוד בחומר הנלמד בת"ת, ולאחר הקבלה שקיבלתי בציון הק' ראיתי שיפור עצום והתקדמות גדולה, בהבנת הנלמד אצלם. ולכן, אני מציע לכל העולים לציון הק', לנצל את ההזדמנות, ולקבל על עצמם קבלות טובות, שמרן זי"ע"א מאוד רצה וביקש שיעשו. כגון: לא לדבר עם תפילין, ולא להסתובב בשעת התפילה, ולהתפלל מתוך סידור, ולא לדבר בשעת תפילה וקריאת התורה, וכו' ובכך תזכו לפרקליט הגון שיעתיר עליכם ועל כל משפחתכם במרומים במשך כל השנה. אמן.

שבע שנים בכלא הרוסי

ברצוני לשתף אתכם במעשה שאירע בבית המדרש בשכונתנו. אבי שליט"א, מכהן כרב באחד מבתי המדרש שבעיר, ולאחד ממתפללי ביהמ"ד"ר, יש נכד שישב בכלא הרוסי, בגין עבירה חמורה ביותר של "הברחת גבולות", שע"פ החוק הרוסי עונשו הוא ישיבה ממושכת של שנים ארוכות בבית הסוהר, ובדרך הטבע הוא היה אמור לשבת שם עוד שנים רבות... וכמוכן, אנו כחברי וכמתפללי ביהמ"ד"ר, עשינו ככל שביכולתנו לעשות למענו, סגולות, קבלות טובות וכו' וכבר חלפו להם שבע שנים מאז שהוא נמק בכלא הרוסי, אך ללא הועיל, ובאחד הימים, אבי שליט"א קרא ושמע על הסגולה הנפלאה שפותרת אל כל הבעיות והצרות למי שמקבל על עצמו שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה ובשבת קודש לפני קריאת התורה, אבי דרש בפני כל המתפללים ועורר אותם מאוד, בגודל סגולת השתיקה בבית המדרש, וקרא לכולם להצטרף ולקבל על עצמם שלא לדבר כלל בשעת התפילה וקריאת התורה, ושיאמרו שזה לזכות אותו נכד החבוש ונמק בכלא הרוסי, דברי אבי עשו רושם רב ובמוצאי שבת ניגשו כולם לחתום, ולהצטרף לקבלה טובה זו וראו זה פלא!! לא עברו רק שבועיים מאותו מעמד, ובית המשפט ברוסיה קבע באופן תקדימי לדון שוב במשפטו של הנ"ל וזיכו אותו מכל אשמה ושחררוהו מכלאו עוד באותו היום, שדבר כזה ברוסיה הוא למעלה מדרך הטבע, ובניגוד לכל הגיון. ובודאי שהכל בזכות זאת שקיבלנו על עצמינו שלא לדבר בשעת התפילה וקריאת התורה וכן מאז הרבה מתפללים מספרים על ישועות ורפואות שיש להם בזכות השתיקה בתפילה וקריאת התורה.

בזכות תפילה בציבור

אני סבלתי מבעיה רפואית מסוימת, והייתי צריך יעוץ רפואי מרופא מומחה, והמליצו לי על פרופסור מסויים המתמחה בתחום הנ"ל, אך בגלל המחיר המופרז שהוא ביקש על הביקור, החלטתי ללכת לרופא רגיל בקופת חולים וה' יעזור, הגעתי לרופא והתור זז בקושי ובינתיים השקיעה מתקרבת ומה יהיה עם תפילת מנחה במנין, כמוכן שלא עלה בדעתי לוותר על מנין, עזבתי את המרפאה והלכתי לבהמ"ד"ר הרחוק משם כרבע שעה הליכה, בכדי להתפלל במנין. וכשחזרתי לקופת חולים ונכנסתי לחדרו של הרופא נדהמתי כי מי שקיבל אותי היה הפרופסור הנ"ל שלא היה באפשרותי ללכת אליו באופן פרטי, ושהיה ידיד קרוב של הרופא הקבוע, והחליף אותו בזמן שהלכתי להתפלל כי הרופא הקבוע היה צריך באותו יום לעזוב מוקדם, ואם הייתי מוותר על תפילה בציבור, היה מקבל אותי הרופא הרגיל, ובה"ה הפרופסור הנ"ל המליץ על טיפל מסויים ותוך כשבועיים הכל חלף ועבר. ואני מפרסם סיפור זה כי ההשגחה הפרטית אל כל אדם ואדם היא עצומה, ואין אדם נוקף אצבע מלמטה אלא אם מכריזין עליו מלמעלה ואי אפשר להפסיד כלום בעולם אם מקפידים על שמירת התורה והמצוות, ואפילו שנראה לך באותו רגע בעינייך שלך שיש כאן הפסד, ההיפך הוא הנכון יש כאן רווח.

(שתקתי ונושעתתי)

ניתן לקבל את העלון במייל m6797476@gmail.com נשמח לקבל כל הערה והארה בנוגע לעלון כמו כן נשמח לקבל מאמרים, רעיונות וסיפורים בנושא קדושת בהכ"נ בכתובת הנ"ל.
העלון יוצא לעילוי נשמת הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל בן יבלחט"א ר' צבי שליט"א בלס.